

Suseł po łambinowicku. Historia zagłady największej kolonii susła moregowanego *Spermophilus citellus* koło Łambinowic na Śląsku Opolskim

Ground squirrel à la Łambinowice. Extermination history of the largest colony of the European ground squirrel *Spermophilus citellus* near Łambinowice (Opole Silesia)

DARIUSZ WOJTASZYN¹, GRZEGORZ WOJTASZYN²

¹ Centrum Studiów Niemieckich
i Europejskich im. Willy'ego Brandta
Uniwersytet Wrocławski
50–206 Wrocław, ul. Strażnicza 1–3
e-mail: wojtaszyn@wbz.uni.wroc.pl

² Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”
60–788 Poznań, ul. Stolarska 7/3
e-mail: grzegwojt2@wp.pl

Słowa kluczowe: *Spermophilus citellus*, obóz jeniecki, poligon, reintrodukcja, wymarcie gatunku, Łambinowice.

W przygotowanym wspólnie przez historyka i biologa artykule opisano funkcjonowanie dużej kolonii niewielkich gryzoni – susłów moregowanych *Spermophilus citellus* – w okolicach Łambinowic na Śląsku Opolskim, w okresie działania na tym terenie pruskiego/niemieckiego poligonu wojskowego i obozu jenieckiego. Interdyscyplinarne podejście uwzględniające specyficzne uwarunkowania społeczno-polityczne i przyrodnicze umożliwiło kompleksowe ukazanie stosunku człowieka do tego zwierzęcia w końcu XIX i w pierwszej połowie XX wieku. Uznanie susła moregowanego za szkodnika i wprowadzenie programu jego eksterminacji z zastosowaniem różnych sposobów zabijania z pewnością przyczyniło się do szybszego zaniku kolonii, a potem wymarcia tego gatunku w okolicach Łambinowic. M. Brinkmann był ostatnim zoologiem, który w tym miejscu w czerwcu 1943 roku widział susły, stwierdzając wówczas około 400 nor. Do 1949 roku susły spotykano na gruntach wsi Budziszowice na południe od Łambinowic. Później, w latach 1975–1979 suseł moregowany wyginął na całym obszarze występowania na terenie dzisiejszej Polski. Artykuł przygotowano na podstawie danych pochodzących z literatury z okresu istnienia obozu jenieckiego oraz współczesnych informacji na temat biologii gatunku. Obecnie prowadzi się działania reintrodukcyjne w celu odtworzenia populacji susła moregowanego w południowo-zachodniej Polsce.